

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Obchodná akadémia, Komenského 3425/18, 075 42 Trebišov
4. Názov projektu	Zvýšenie kvality vzdelávania v Obchodnej akadémii v Trebišove
5. Kód projektu ITMS2014+	312011AGT6
6. Názov pedagogického klubu	Klub čitateľskej gramotnosti
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	14. 02. 2022
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	JAZ 2
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Ľubomíra Zuščinová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.oatv.edu.sk

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia

Témou stretnutia klubu bolo oboznámenie sa so stratégiami rýchleho čítania, ktoré sú využiteľné v školskej praxi. V čase informačnej explózie je nutné vedieť sa rýchlo orientovať v texte. Ako pomôcka môžu slúžiť nástroje, ktoré sa nazývajú skimming a scanning. Mýty a fakty o rýchlom čítaní, ponuka online kurzov a praktický nácvik rýchleho čítania boli integrálnou súčasťou stretnutia klubu.

klúčové slová

rýchle čítanie, skimming, scanning, text, informácia, metóda

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Cieľom **skimmingu** je zistenie hlavnej myšlienky alebo podstaty textu. Dôležité je všímať si obrázky, nadpisy, podnadpisy, zvýraznené slová. Je to rýchle čítanie bez zameriavania sa na detaily. Malo by slúžiť na rozhodnutie, či sa textu budeme venovať hlbšie alebo nie. Cieľom **scanningu** je zistenie konkrétnej informácie alebo hľadanie konkrétnych údajov. Čitateľ pri scanningu číta pomerne rýchlo. Skenovanie textu je zručnosť, ktorú môžeme využiť pri hľadaní konkrétnych údajov, napríklad telefónnych čísel, odchodov vlakov a podobne. Scanning pomáha zvyšovať efektivitu pri štúdiu alebo pri výskume. V dobe internetu sa stal každodennou praxou v pracovnom alebo v osobnom živote každého z nás.

Ako využiť scanning v škole?

Aj v školách žiaci a študenti pracujú s množstvom rôznych textov. Učiteľ môže pre nich pripraviť rôzne odborné knihy, encyklopédie, štatistiky, tabuľky a podobne. Môžu sa použiť aj bežné učebnice. Praktický nácvik použitia metódy vo vyučovaní:

Postup:

1. Učiteľ stanoví cieľ vyhľadávania. Študenti by mali najprv vedieť, prečo majú určitú informáciu hľadať a na čo ju využijú.
2. V ďalšom kroku sa presne definujú oblasť špecializácie, v ktorej by sa informácie dali využiť. Na tabuľku sa napíše zoznam kľúčových slov.
3. Potom sa presne identifikujú možné zdroje, v ktorých by sa mohla informácia nachádzať.
4. Študenti môžu využívať internet. Vyhľadávanie je založené na práci s kľúčovými slovami. Na internete je však potrebné starostlivo vyhodnocovať dôveryhodnosť zdrojov a získané informácie overovať. Môžu využívať aj verejne prístupné online encyklopédie. Študenti by mali mať prístup aj do školských knižníc, v ktorých sa väčšinou nachádzajú knihy, ktoré prešli recenziami a odbornými hodnoteniami.
5. Keď už má študent v rukách vhodný text, musí pochopiť jeho štruktúru. Vďaka tomu potom môže potrebné informácie nájsť rýchlejšie. Napríklad dôkazy tvrdenia alebo riešenia sa nachádzajú väčšinou v závere. Pozornosť je potrebné venovať aj názvom kapitol, obsahu, prílohám a podobne. Pri scanningu si žiaci väčšinou všímajú aj výrazné znaky, ako sú napríklad čísla, veľké písmená, podčiarknutý text a podobne.

Scanning precvičuje pozorovacie schopnosti

Študenti by mali vedieť, že postreh a pozornosť sú schopnosti, ktoré odjakživa súviseli s prežitím. Vďaka scanningu si môžu precvičovať efektivitu, schopnosť periférneho videnia a pozornosť. Odporúča sa robiť najprv jednoduché cvičenia, ktoré spočívajú v hľadaní nezvyklých znakov, čísel, diakritických znamienok. Až potom by mali hľadať kľúčové slová alebo rôzne slová. Detaily si môžu všímať nielen v texte, ale aj na obrázkoch.

Metóda scanningu sa najčastejšie používa pri samoštúdiu, no niektorí učitelia ju využívajú aj pri práci vo dvojiciach alebo v malých skupinách.

Teória rýchleho čítania:

Kľúčové je zachytiť čo najviac textu na jednu fixáciu (resp. zvýšiť zrakové rozpätie na jednu fixáciu).

Hlavnú úlohu zohrávajú dva činitele:

1. **Zrakové rozpätie** – schopnosť oka prečítať text na jednu fixáciu. Je to naučená schopnosť, ktorú možno tréningom podstatne zlepšiť.
2. **Počet fixácií** – tzn. počet zastavení oka v riadku.

Zlozvyky pri čítaní

Pri čítaní boli zistené rôzne zlozvyky, ktoré aj nevedomky používame. Jedným z nich je subvokalizácia. Ide o to, že častokrát napísané slovo (napr. „auto“) vyslovíme v aspoň v duchu.

Mozog si to slovo vtedy „vypočuje“ a až potom spája s predstavou. Podľa zistení, takýto čitateľ môže prečítať max. 250 slov za minútu, čo je dosť limitujúce, keďže mozog je schopný za minútu prečítať násobne viac slov.

Pred čítaním textu je nutné zadefinovať si, aké informácie potrebujem nájsť. Podľa typu dokumentu treba zvoliť vhodnú metodiku čítania:

1. **Informačné čítanie** – používa sa na zoznámenie sa s dokumentom, čítame hlavne nadpisy a zhrnutia kapitol.
2. **Kurzorické čítanie** – veľmi rýchly spôsob prebehnutia textu v knihe. Je vhodné označiť si podstatné veci v knihe, resp. v digitálnom dokumente inou farbou. K týmto častiam textu sa potom neskôr vraciame.
3. **Selektívne čítanie** – tento spôsob využívame len vtedy, keď hľadáme konkrétnu informáciu v texte. Zameriavame sa len na kľúčové slová v texte, ktoré potrebujeme nájsť.
4. **Statarické čítanie** – je obyčajné čítanie, kedy čítame text pomaly a dôkladne. Týmto spôsobom čítame časti, ktoré sme si zaznamenali pri kurzorickom čítaní.
5. **Kombinované čítanie** – je kombináciou predchádzajúcich metód. Túto metódu využívame najčastejšie.

Je potrebné vedieť, že nie je vždy vhodné čítať rýchlo. Hlavne ak sa ide o témy, v ktorých sa nevyznáme.

Existuje viacero spôsobov, ako sa naučiť čítať rýchlejšie. Existujú aj online kurzy, napr. kurz Legentas, ktorý je dostupný aj v slovenčine na stránke <https://www.legentas.com/>.

13. Závěry a doporučení:

Učitelia sa oboznámili s pojmom rýchle čítanie, metódami použiteľnými v školskej praxi, ktoré si zároveň prakticky vyskúšali. Pochopili teóriu rýchleho čítania, poukázali na spôsoby i najčastejšie chyby a sú tak pripravení zavádzať metódy rýchleho čítania vo vyučovaní svojich predmetoch.

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Lenka Lehončáková
15. Dátum	14. 02. 2022
16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Ľubomíra Zuščinová
18. Dátum	14. 02. 2022
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu